

Harrbäcken - WA49607278 / SE719234-175568

Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Västerbotten - 24
Typ	Vattenförekomst	Kommun	Skellefteå - 2482
Distrikt	1. Bottenviken (nationell del) - SE1	Längd (km)	6,6
Huvudavrinningsområde	Kustområde - SE19020		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA49607278>

Miljö kvalitetsnorm

Ekologisk status

Kvalitetskrav

■ God ekologisk status 2027

Version: Beslutad

Den ekologiska statusen i ytvattenförekomsten har klassificerats till måttlig, otillfredsställande eller dålig. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljö kvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2027 i enlighet med 4 kap 2§ Vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660).

Motivering till kvalitetskrav

▲ *Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet*

Försurning

Denna vattenförekomst bedöms vara försurad via diffust läckage av försurande ämnen från sura sulfatjordar (utdikade sulfidjordar). Motivet är att det i dagsläget är tekniskt omöjligt att genomföra åtgärder som minskar belastning av försurande och förorenande ämnen i vattenförekomsten till 2015. Utredningar behöver utföras för att planera vilka åtgärder som är nödvändiga. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Morfologiska förändringar

I vattenförekomsten finns av människan skapade morfologiska förändringar som har bidragit till att ekologisk status bedömts till sämre än god. Vilken eller vilka typer av morfologisk förändring som är aktuell i denna vattenförekomst går att läsa om under rubriken Påverkanskällor. För att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status krävs åtgärder. De föreslagna åtgärderna är listade under rubriken Åtgärder. Samtliga vattenförekomster med morfologiska problem är i behov av åtgärdsutredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. Detta beror på att underlaget som använts för klassning är relativt grovt och därmed saknas information om i vilken omfattning åtgärder krävs eller mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförs ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljö kvalitetsnormen inom utsatt tid. Processen förutses bli tids- och resurskrävande till följd av en kombination av otillräcklig administrativ kapacitet, otillräckliga resurser samt otillräcklig lagstiftning. Dessutom är återhämtningstiden för att etablera ekologiskt funktionella kantzoner så pass lång att god status inte kan förväntas nås innan 2021. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2027.

Flödesregleringar

Vattenförekomsten är påverkad av hydrologiska förändringar som har bidragit till att ekologisk status bedömts till sämre än god. Vilken typ av hydrologisk förändring som är aktuell i denna förekomst går att läsa om under rubriken Påverkanskällor. För att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status krävs åtgärder. Vattenförekomster med hydrologiska problem är i första hand i behov av åtgärdsutredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. Detta beror på att underlaget som använts för klassning är relativt grovt och därmed saknas information om i vilken omfattning åtgärder krävs samt mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförs ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljö kvalitetsnormen inom utsatt tid. Processen förutses bli tids- och resurskrävande till följd av en kombination av otillräcklig administrativ kapacitet, otillräckliga resurser samt otillräcklig lagstiftning vilket sammantaget innebär orimliga kostnader. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Särskilda förorenande ämnen

Zink

Det föreslagna riktvärdet för zink överskrids i denna ytvattenförekomst. Vilken typ av påverkan som är aktuell i denna vattenförekomst går att läsa om under Påverkanskällor. För att vattenförekomsten skall nå god ekologisk status krävs åtgärder. Vilken typ av åtgärder som krävs går att läsa om under Åtgärder. I dagsläget är det oklart i vilken omfattning åtgärder krävs eller mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten skall uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförs skall fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljö kvalitetsnormen inom utsatt tid. Skälet till undantag är att det i dagsläget bedöms vara tekniskt omöjligt att genomföra åtgärder som förbättrar statusen till 2015. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav

God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015 med undantag för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE). Ämnen vars påverkan i första hand kommer ifrån atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter efter förbränning av varor. Ämnena överskrider sina respektive gränsvärden i fisk i alla Sveriges vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Även om halterna minskar generellt på grund av restriktioner är det svårt att veta när god kemisk status kommer att uppnås. Undantag sätts i form av mindre strängt krav med skälen tekniskt omöjligt.

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyleter

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus**▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet**

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenyletrar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Undantag - Tidsfrister

Kadmium och kadmiumföreningar

2021

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Gränsvärdet för kadmium överskrids i denna ytvattenförekomst. Vilken typ av påverkan som är aktuell i denna vattenförekomst går att läsa om under Påverkanskällor.

För att vattenförekomsten ska nå god kemisk status krävs åtgärder. Vilken typ av åtgärder som krävs går att läsa om under Åtgärder. En åtgärdsutredning behövs innan fysiska åtgärder kan påbörjas. I dagsläget är det oklart i vilken omfattning åtgärder krävs eller mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god kemisk status.

När en åtgärdsutredning genomförts ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljö kvalitetsnormen inom utsatt tid. Skälet till undantag är att det i dagsläget bedöms vara tekniskt omöjligt att genomföra åtgärder som förbättrar statusen till 2015. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist tekniskt omöjligt till 2021.

Statusklassning

Status ?	Klassificering
- Ekologisk status	☐ Måttlig
- Tillkomst/härkomst	☒ Naturlig
- Kemisk status	☒ Uppnår ej god
- Kemisk status utan överallt överskridande ämnen	☒ Uppnår ej god
Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?	
Påväxt-kiselalger	☐ Ej klassad
IPS-index för Kiselalger	☐ Ej klassad
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	
Bottenfauna	☐ Ej klassad
ASPT	☐ Ej klassad
DJ-index	
MISA	
Fisk	☐ Ej klassad
Fisk i rinnande vatten (VIX)	

Ekologisk status - Fysikalisk kemiskt

Allmänna förhållanden Fys-kem	Måttlig
Näringsämnen	Ej klassad
Försurning	Måttlig
Särskilda förorenande ämnen	Måttlig
Icke syntetiska ämnen	Måttlig
Arsenik	Ej klassad
Koppar	Ej klassad
Krom	Ej klassad
Uran	Ej klassad
Zink	Måttlig
Syntetiska ämnen	Ej klassad
Ammoniak	Ej klassad
Icke-dioxinlika PCB'er (6 PCB: 28,52,101,138,153,180)	Ej klassad
Nitrat	Ej klassad

Ekologisk status - Hydromorfologi

Hydromorfologi	Måttlig
Konnektivitet i vattendrag	Hög
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag	Hög
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	Ej klassad
Hydrologisk regim i vattendrag	Måttlig
Specifik flödesenergi i vattendrag	Måttlig
Volymsavvikelse i vattendrag	Hög
Avvikelse i flödets förändringstakt	Hög
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag	Ej klassad
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Måttlig
Vattendragsfårans form	Måttlig
Vattendragets planform	Måttlig
Vattendragsfårans bottensubstrat	Måttlig
Död ved i vattendrag	
Strukturer i vattendraget	Måttlig
Vattendragsfårans kanter	Måttlig
Vattendragets närområde	God
Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag	Måttlig

Hydromorfologi cykel 1 2004-2015

Kontinuitet	
Förekomst av artificiella vandringshinder	
Fragmenteringsgrad	
Barriäreffekt	
Hydrologisk regim vattendrag	
Regleringsgrad för vattendrag	
Antal flödestoppar per år	
Variationskoefficient för dygnsflöden	
Förändrad medelhög vattenföring	

Reducerad medellågvattenföring

Morfologiska förhållanden

Rätnings- /kanaliseringsgrad

Andel rensad sträcka

Antal vägövergångar

Markanvändning i närmiljön

Markanvändning i delavrinningsområdet

Död ved/Antal vedbitar

Antal diken per km

Kemisk status

Prioriterade ämnen

 Uppnår ej god

Bekämpningsmedel

Industriella föroreningar

Bromerad difenyleter

 Uppnår ej god

Tungmetaller - grupp

 Uppnår ej god

Bly och blyföreningar

 Ej klassad

Kadmium och kadmiumföreningar

 Uppnår ej god

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

 Uppnår ej god

Nickel och nickelföreningar

 Ej klassad

Övriga föroreningar

Miljöproblem och påverkanskällor

Miljöproblem ?

	Klassificering
1. Övergödning och syrefattiga förhållanden	☐ Nej
2. Miljögifter	☐ Ja
3. Försurning	☐ Ja
4. Förändrade habitat genom fysisk påverkan	☐ Ja
4.1 Flödesförändringar	☐ Ja
4.2 Konnektivitetsförändringar	☐ Nej
4.3 Morfologiska förändringar	☐ Ja
5. Främmande arter	☐ Ej klassad
6. Annat betydande miljöproblem	

Påverkanskällor ?

	Klassificering
1. Punktkällor	
2. Diffusa källor	
2.6 Diffusa källor - Andra relevanta	
2.6.3 Atmosfärisk deposition	☐ Betydande påverkan
3. Vattenuttag	
4. Flödesreglering och morfologiska förändringar	
4.2 Flöde och morfologi - Verksdamm, vattenkraft	☐ Ej klassad
4.5 Flöde och morfologi - Vattenflödesreglering	☐ Ej klassad
4.5.4 Flöde och morfologi - Reglering för kraftproduktion	☐ Ej klassad
4.8 Flöde och morfologi - Tröskeldammar och grunddammar	☐ Ej klassad

5. Fysiska förändringar av sjöar och vattendrag

 Betydande påverkan

5.1 Fysiska förändringar vattendrag - Fysiska förändringar av vattendragsfåra

5.1.1 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för flottnig

 Ej klassad

5.1.4 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för upprätthållande av markavvattnig

 Betydande påverkan

7. Annan morfologisk påverkan

7.1 Andra morfologiska förändringar - Barriärer

 Ej klassad

7.1.1 Andra morfologiska förändringar - Vägtrummor

 Ej klassad

7.1.2 Andra morfologiska förändringar - Andra barriärer

 Ej klassad

8. Annan signifikant påverkan

8.9 Annan signifikant påverkan - Markavvattnig

 Betydande påverkan
Förbättringsbehov

Förbättringsbehoven anger den effekt som behöver uppnås för att miljö kvalitetsnormen för en vattenförekomst skall kunna följas. Där det finns kunskap om vilka miljöproblem samt vilken påverkan som orsakat den försämrade statusen anges även dessa. För att uppnå förbättringsbehovet behöver åtgärder genomföras men förbättringsbehovet anger inte vilken åtgärd som är lämpligast.

ID	Parameter	Storlek	Miljöproblem	Påverkan
VISSIMPROVEMENT0006111	Kadmium och kadmiumföreningar	0,09 ug/l	2.1 Förorening av miljögifter	8.9 Annan signifikant påverkan - Markavvattnig
VISSIMPROVEMENT0007593		2,2 ha	4.3 Morfologiska förändringar	5.1.4 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för upprätthållande av markavvattnig
VISSIMPROVEMENT0008640		0,5 ha	4.3 Morfologiska förändringar	5. Fysiska förändringar av sjöar och vattendrag
VISSIMPROVEMENT0034965		1 antal	3. Försurning	8.9 Annan signifikant påverkan - Markavvattnig

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (9 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Biotopvård i Harrbäcken	Biotopvård i vattendrag	Harrbäcken	Ökning Habitat 3 600 m		-		

Restaurering av Harrbäcken.	Biotopvård i vattendrag	Harrbäcken	-	
Ekologiskt funktionella kantzoner vid Harrbäcken.	Ekologiskt funktionella kantzoner	Harrbäcken	0,48 ha	-
Minska påverkan från sura sulfatjordar	Minska påverkan från sura sulfatjordar	Harrbäcken	1 st	2018 - 2027
Minska påverkan från sura sulfatjordar	Minska påverkan från sura sulfatjordar	Harrbäcken	1 st	2018 - 2027
Ekologiskt funktionella kantzoner vid Harrbäcken.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Harrbäcken	1 st	-
Restaurering av Harrbäcken.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Harrbäcken	1 st	-
Åtgärdsutredning för att begränsa belastning av metaller och försurande ämnen från sura sulfatjordar.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Mynnar i havet	1 st	2018 - 2021
Åtgärdsutredning för att begränsa belastning av metaller och försurande ämnen från sura sulfatjordar.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Harrbäcken	1 st	2018 - 2021

Genomförda åtgärder (2 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Miljöersättning extensiv vallodling	Vallodling i slättlandskapet (enligt miljöstödet)	Mynnar i havet	Minskning Totalkväve st/år Minskning Totalfosfor st/år	10 ha	2010 - 2014		
Inrätta vattenskyddsområden för kommunala vattentäkter i Skellefteå kommun	Vattenskyddsområde - Inrätta	Skellefteå		1 st	-		

Risk

Risken för att en miljö kvalitetsnorm inte följs och att en god miljöstatus inte uppnås ,

Klassificering

Riskbedömning ?

Risk att Ekologisk status/potential inte uppnås 2015

Risk att Kemisk status inte uppnås 2015

Risk att Kemisk status (exklusive kvicksilver) inte nås till 2015

Risk att Ekologisk status/potential inte uppnås 2021

■ Risk

Risk att Kemisk status inte uppnås 2021

■ Risk

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Sura Sulfat Jordar, Harrbäcken	Verifiering av sura sulfatjordar	Vattenkemi		Sura Sulfat Jordar, Harrbäcken

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor	SELK001	Avloppsvattendirektivet

Typindelning**Värde****Typindelning/Typtillhörighet ?**

Vattentyp - Vattendrag	V3SYN
Vattenkategori	Vattendrag
Limnisk ekoregion/Kustvattentyp	Norrland kust, under högsta kustlinjen
Avrinningsområde	Liten: ≤ 100 km ²
Färg (Humus)	Ja - >50 mgPt/l
Bakgrundsalkalinitet	Nej - ≤ 1,0 mekv Alk

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version

Version	Datum
Ytvatten innan versionshantering	2011-05-09 12:09
SVAR_2010_1	2011-10-17 12:07
SVAR_2012_2	2012-11-08 09:07
SVAR_2016	2017-06-20 09:29

Cykel

Cykel	Vattentyp
Förvaltningscykel 1 (2004 - 2009)	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)	Vattenförekomst
Förlängning av förvaltningscykel 2	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Västerbotten

E-post AC-DL-bersek@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/default.aspx>